AYDEDE

No. 91 — 55
CUMARTESİ 13 Kasım 1948
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi : 1922
Telgraf : Aydede — İstanbul
Telefon - 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

İktisadî Tehlike Önünde

Biz - C.H.P., D.P., M.P. yahut bağımsız veya ikisi, üçü, dördü ortası, her ne ise bütün partiler ve kanaatler dışında şunu biliyoruz :

Büyük Millet Meclisi bu sene milletin karşısında gerçekten ve en yakın, en şumullü, en derin mânasiyle kendi üstün varlığını göstermek mecburiyetinde bulunuyor. Gözlerimiz onun üzerine dikilmiştir. Onun çalışma, iş görme, iş çıkarma, vatandaş ve memleket menfaatlerini koruma hususundaki gayreti, fedakârlığı, feraseti, ... severliği, dirayeti ve olgunluğu, hülâsa vazifesini vaziyetin ehemmiyeti nisbetinde kavraması Türkiyeye yeni bir devir kazandırabilir.

Zira memleket, harici ve dahili çeşitli sebeplerle mustesna bir durumdadır. Harici manzara bir kargaşalık ve istikrarsızlık gösteriyor. Dahilisi ise bir taraftan yeni partiler ve demokrasi tecrübesi, öte yandan tehlike arzeden iktisadî buhran dolayısiyle gayet nazik safhada, âdeta dönüm noktasındadır.

Şef ve tek parti sistemi zayıfladıktan, bu sistem eski otoritesinden fedakârlık ettikten sonra artık her şeyi, iyiliği ve fenalığı esasta biricik kuvvet olan Büyük Millet Meclisinden bekliyoruz.

Hele, behemehal islâhı icabeden iktisadî gidişimizi en doğru yola sokmak o Meclisten beklenen başlıca iştir; bir iş ki her düşünce ve endişenin üstündedir.

Yani muvafık, muhalif, müfrit, mutedil ve bitaraf bütün milletvekilleri mütareke yaparak iktisadî islâhatı her türlü temayüller, küçük kinler ve antipatiler dışında elbirliğiyle başarmağa koyulmalıdır.

C.H.P. : "Ben bilirim, bu yalnız benim işimdir"; D.P. "Hükûmeti ele geçirince ben yapacağım"; M.P. : "İkisi de bir şey beceremez" iddialarını bırakarak yeni vergi kanunları ve iktisadî projeler karşısında - Tehlikeye düşmüş bir gemideki yolcuların dayanışma psikolojisi ile - çalışmağa mecburdurlar. Matbuat da o yolu tutmalı, o yolda gidilmesini teşvik etmelidir.

Ama bunlar olabilir, böyle bir uyuşma imkân sahasına konulabilir mi? Tehlike büyüktür; vatanperverlik her mucizeyi yapar. Hele bir deneyelim. Keder edilecek nokta şudur ki böyle bir cereyanı hazırlayacak şahsiyetlerde henüz kıpırdama yok.

Aksine ateşi körükleyenler çok!

AYDEDE

Bunun müfriti de bir, mutedili de...

Saka — Meclis reisliğine gelmen şerefine !
Saracoğlu — Teşekkür ederim. İnşallah Pazartesiye de Başbakanlıkta kalman şerefine içeriz !

Bir Başka Lisan • • Tekellüm Etsek...

Altın kaçakçılığı meselesi hakkında Dışişleri Bakan vekilinin izahatından kimse bir şey anlayamadı. Bir eveleme geveleme, bir sakız çiğnemedir gitti. Ve böyle konuşulduğu, bir ört bas etmek değilse de yutkunup durduğu için umumi efkâr büsbütün şüpheye düşüp.

— Ya, denildi, bakınız Kuriyelerin çantalarını sefirler mühürlerlermiş. Acaba 400 Amerikan altını bulunan çantayı da bir sefir mi mühürlemiş?

İşte yarım yamalak, kaçamaklı mübhem cevap verişlerin fenalığı budur. Bakan vekili gayet sarih konuşmalı, takrir sahibini de memleketi de, kâfi derecede aydınlatmalı idi; yahut:

— Henüz tahkikat bitmedi. İşi her noktadan inceleyip resmi bir tebliğ halinde tafsilâtile ap açık tek kirli cihet kalmadan neşredeceğiz.

Demeliydi. Noksan ve tereddütlü cevaplardan gına geldi. Sual takrirlerinin faydasından ziyade — fikirleri bulandırması bakımından — şimdiye kadar zararını gördük. Bu makamı değiştirip başka lisan tekellüm etsek!

Küçük Çapta Manevralar

Bizde kabinelerin grup veya Meclisin umumî toplantıları sırasında düşebileceğine hâlâ inananlar varsa hayret ! Teamül şudur ki : Kabineler hiç beklenmedik zamanda, âdeta sekte-i kalb ve fücceten vefat şeklinde durup dururken düşerler.

Saka kabinesi de elbette bir gün, ortada fol yok, yumurta yok, herşey yolunda gibi giderken cansız yere serilecek. Anladığımıza göre ekseriyeti teşkil eden müfritler, şeker zammı gibi yeni vergi kanunlarının mesuliyetini de onun sırtına yükledikten sonra : "Biz, şahımızı bu kadar severiz!" diyecekler ve kabineyi gizli kanaldan işgal edecekler. Sonra da bermutad halâskâr gibi kendileri iktidara gelip işleri düzene sokacaklar !

Alıştık bu kabil küçük çapta Gazve muharebeleri manevralarına !

Demek Bu da Bir Şey Değilmiş ?

Amerikadaki Cumhurreisi intitihabından önce o memleketteki malûm ve meşhur Gallup enstitüsü, yani umumi efkârı Amerikan vari yoklama teşekkülü şu neticeyi haber vermiş: Dewey yüzde 48, Truman yüzde 36 nisbetinde rey kazanacak.

Hiç de öyle olmadı.

Demek ki Gallup da bir şey demek değilmiş !

Cehennemin Propagandası

Propagandacılıkta milletler arası şöhret yapmış olan bir zat ölmüş; yalan her dinde suç sayılmakla beraber, belki de nev'i şahsına münhasır bir ceza olarak bunu doğru cennete sokmuşlar.

Bakmış ki herkes, kendi halinden memnun, uslu akıllı, sükûn içinde yaşıyor. Ne probagandaya lüzum var, ne de yalanlara dolanlara! Fena halde canı sıkılmış.. Bu sıkıntı ile uzaklarda dolaşırken gözüne, üzerinde "Cehennem,, yazılı bir kapı ilişmiş, şöyle aralamış: Mükemmel bir salon, caz çalıyor, çiftler dans ediyor, içki kadehlerinin biri dolup öbürü boşalıyor, neş'e, kahkaha, keyif yerinde...

Koşa koşa cennete dönmüş, bir arzuhal yazarak, cehenneme naklini istemiş. Bir daha geri gelmemek şartile razı olmuşlar ve bir kapı açmışlar, kendisini içeriye itmişler. Bir de ne görsün? Ateşler alev alev yanıyor, katran kazanları fıkır fıkır kaynıyor, zebaniler tuttuklarını ellerindeki kızgın kargılarla yakalayıp yakalayıp kazanlara atıyorlar.

Adamcağız "Aman, diye haykırmış, bir yanlışlık var: benim gördüğüm cehennem bu değil!"

Zebaniler sırıtmışlar, demişler ki.

"— Senin gördüğün yer, cehennemin propagandası idi...

Ötekini Yedim !

Yeni Hebrid adasında hıristiyanlığa alıştırılmış bir yamyam, misyonere baş vurup beraberce getirdiği iki karısını kendisine nikâh etmesini ister.

Fakat misyonerin İsâ dininde yalnız bir kadınla evlenilebileceğini söylemesi üzerine çekilip gider.

Birkaç ün sonra yanında bir kadınla gelir: "Şimdi tek karım var!,, der. Misyoner sorar: "Nasıl sizin iki karınız yok muydu?..

Vahşi sükûnetle cevap verir: — "Vardı ama ötekini yedim!,,

— Giymek istediğiniz şapka değil, apajürdür !

"Ecnebi karikatürü"

Işler böyle giderse

Evine dönen asker — Senelerce harb, esaret, iztirap ve ayakla kilometrelerce yol yürüdükten sonra nihayet eve gelebildim. Ne var, ne yok amca ?

Kapıcı — Sana bir kart var : Askere çağırılıyorsun !

"Marco Aurelio" dan

Bugunden, Dünden

(Evkaf Müdüriyeti) Binasından Hâtıralar

Ailece kırk yıllık ahbap oğlu, çocukluktanberi arkadaşım, aziz bir dostumu bayramda yoklamak istedim. Divanyolundan saptım, Silâhtar mektebi sokağına ineceğim. Sağda (Isanbul Evkaf Müdüriyeti) binasının önünden geçerken, oranın eski hali hatırıma geldi.

Merkez kumandanı Sadettin paşanın konağıydı. Ne zaman o sokaktan geçsek, bahçesi yüksek duvarlı, kafesleri inik konağın harem bölüğünden saz akordları; kâh alafranga, kâh alaturka oyun havalarının meşkleri duyulur; bazan ince billuri sesler (Nazlı civan gel etme sen naz)ı (kalbi sevda zedeler, ah ile daim inler), (Ayıblama beni dostlar, yare bend oldum). kabilinden kantoları söylerken birdenbire durur: mevsim yaz ve pencerler açıksa, ermeni ağzından çıktığı besbelli şu sözler dışarı aksediverirdi:

— Salt gerdan kırışlarıma, göğüs titretişlerime bakma; ayak atışlarıma da dikkat et yavrum!

Şek ve şüphe yok; aktirisi şöhret şiâr Şamram'ın tâ kendisi..

Bazan da köçek havası, gemici galosu curcunalı curcunalı devamda, güm güm zıplamalar gürlayken, yine ansızın istop; ortalık tıs. Bu sefer de rum şivesile:

— Yok yavas yavas, sabuk sabuk yap bebekamu. Hopla kale!

Bu da rakasei şehire küçük Eleni.. Arada bir de tam tertip orkestra alafrangayı tutturur, (Maçir), e, (Tonkinuaz) e, girişirken yine ayak patırdıları ayyuka çıkar; araya yine o billûri sesler karışırdı:

— C'est la danse nouvelle...

— C'est une Anna, c'est une Annamite... ve saire...

Konağa girip çıkanlar anlatırlardı. Yedisinden yetmişine kadar bütün İstanbulluların dilinde destandı: harem dairesi terutaze birbirinden dilber çerkes cariyelerle doluymuş. Bunlardan mürekkep incesaz ve orkestra takımları, kantocular, şantözler, dansözler mevcutmuş. Salonların birinde tıpkı tiyatrolardaki gibi perdeli kulisli sahne varmış.

Alaturka sazları, alafranga çalgıları öğretmeğe en namlı ustalar gelir; kantolar, raksılar, şan ve danslar için Şamram, küçük Eleni, konkordiya aktristlerinden bilmem kim devam edermiş.

Paşa, merak bu ya, avuç dolusu para harcar, gelen ustaları daima kollar, vazifelerini layıkıyle yapıp yapmadıklarını yoklar, havyar kesenleri hemen koğar, her gece de, şanoya çıkan çeşit çeşit dilberlerin marifetlerini kemali neşe ile seyre koyulurmuş.

Şehremini, Rıdvan paşanın Göztepedeki yepyeni köşkünde — yanan Erenköy kız lisesinde — kızına yaptığı harukulâde düğünde bulunan merkez kumandanının çerkes kafilesini gözlerile gören hatunlar hala anlata anlata bitiremezler.

35 mi, 40 mı, peripeyker, köşkün mermer antresine dizilivermiş. Başlarında kırmızılı mavili, kılapdan işlemeli kalpaklar; sırtlarında mavi bluz üstüne al atlastan çepkenler; altında yine mavi atlas şalvar.

(Hamidiye marşı) ile siftahı müteakip gelsin opera parçaları, ardından dans havaları; daha ardından danslar, kantolar ve şıkır şıkır oyun...

Rivayete göre, paşadaki bu gidişatın kılükali mucip olduğu Sultan Hamide çıtlatılınca, Hünkâr cevabı dayamış :

— Etliye sütlüye karışması yok, gözü de tok. Varsın keyfine baksın!

Cevap aykırı değil. Adamcağız bir çok kapı yoldaşları gibi mahlûlden çiftlikler, akarlar koparmıyor; şeddadi köşklere, yalılara konmuyor yalnız biraz ehli zevk işte...

Merhum Mehmet Sadettin paşa, 1389 daki Nezip cenginde, Osmanlı ordusuna kumanda eden, Mısırlı İbrahim paşaya mağlup olan Çerkes Hafız Mehmet paşanın oğludur. İzmitte redif livası iken Hassa birinci fırkasına ve İstanbul kumandanlığına getirilmiş, müşir ve yaveri ekrem payelerine de erdirilmişti

Sermed Muhtar ALUS

Halden Anlasa İmiş..

Beethoven, henüz yirmi yaşlarında bulunduğu sıralarda general Bonaparte'ın hayranıydı; sanırdı ki, ateşli genç ihtilâlci, bütün milletlere hürriyet vermek, büsbütün yeni bir dünya kurmak için silâha sarılmış ve Fransız hudutlarını aşarak Almanyaya da sırf bu maksatla girmiştir.

Beethoven, "L'Heroique,, ismindeki senfonisini, Korsikalı kahramandan ilham alarak bestelemiş, ve eserin üstüne de kendi eliyle onun adını yazmıştı.

Fakat eser henüz tamamlanmamıştı. Bonaparte birdenbire kendisini İmparator ilân etmiş, bir idealist değil, kendisinden öncekiler gibi sadece bir cihangir olduğunu açığa vurmuştu.. Beethoven de senfonisinin üstündeki ismi silmiş, yerine "Bir büyük adamın hâtırası,, cümlesini koymuştu.

Daha sonraları Napoleon'a karşı derin bir kin duymıya başlamıştı. Böyle olmakla beraber Korsikalının askeri dehasına kıymet vermekte devam ediyordu; öte yandan kendi dehasına da o derece güvendiği için şöyle diyordu:

"Ne yazık ki, musikiden anladığım kadar harpten anlamıyorum. Anlasaydım ben onu yenerdim!..

— Abla ! Üçüncü enayi geldi !

"Yunan karikatürü"

Başı Boş Gezen Kanlı Katil Deliler

Geçenlerde Izmirde hırsızlık maksadiyle bir eve giren iki serseriden biri ev sahibi hanımla beş yaşındaki torununu boğup öldürmüş, nihayet üçüncü bir sabıkalının ihbarı neticesinde yakalanmış.

Şimdi anlaşılmış ki katil vaktiyle de anasını da boğup öldürmüş, fakat akıl muvazenesi bozuk, diye kurtulmuş bir herifmiş.

Nasıl oluyor da öyle mel'un bir katil ve anasını boğmak derecesinde azılı bir deli meydanda serbest gezebiliyor ?

Bu defa da hapishanede delilik alâmetleri göstermeğe başlamış. Tabii, roporlu delilerden olduğu için yine cezai mesuliyeti bulunmadığından kurtulacak. Bir müddet tımarhanede kaldıktan sonra yeni bir, bir kaç, bir çok cinayet işlemek üzere kendisine kurbanlar arayacak?

Siyasi işlerde bir defa mimlenmiş olanın peşini bir daha bırakmıyan emniyet idaresi âdi cürüm işleyenler, bilhassa böyle katil deliler hakkında da aynı dikkati gösterse ne iyi eder !

Minelbab İlelmihrab

Yazan : Refik Halid KARAY

Ferit Bey kaçtı, Rıza Nur Bey kaldı — Ziyaretçi akını — Salih Paşanın çekilişi — Damat Feridin yeni kabinesi — Ali Kemal Beyin sözleri — Reşat Bey — Sadrazam bana Matbuat müdürlüğünü teklif ediyor — Tekrar Posta Umum Müdürlüğüm — ilk azil — Nurettin Paşa Ankara ile muhabere edecek.

Ferit Bey ihtiyatkârdı. Ben ise İngiltereden umacıdan korkan çocuk gibi korkuyor, esmayı üstümüze sıçratmakta bir fayda bulmuyordum. Maamafih şurasını söyliyeyim ki işgali müteakip Ferit Bey kaçtı, Rıza Nur Bey kaldı, gezdi ve artık sesini kıstı. Hattâ sadece kısmakla kalmadı, Damat Ferit Paşanın sadareti esnasında tevkif veya tecziye edilmemesini teminen bana bazı iltifatlar bile etti. Hoş şimdi inkâr, tekzip edebilir; etsin... Bildiğimi iyi bilirim. (Bu hatıraların 27 sene evvel yazıldığını ve değiştirilmediğini okuyucularımıza bir daha hatırlatalım.)

●

Salih Paşa kabinesi çekilmek üzere idi. Binaenaleyh benim rahatım da kaçmıştı; her gün kapımın çıngırağı sıkca çalınmağa, ziyaretçiler akına başlamıştı. Ziza tekrar postaya geçmekliğim pek mümkündü; ne olur, ne olmaz, idbar zamanında da arayıp sorduklarını isbat iktiza ediyordu. Ben hepsine de "Evde yok!" cevabını verdirip üst katta oğlumu eğlendirmek için zilli bebek, çıngıraklı maşa sallıyordum. Nihayet Salih Paşa çekildi, (Alemdar) idarehanesinde bulunuyordum, telefon çaldı. Hikmet Bey koştu, ... ve bana dönerek : "...Paşaya sadaret teklif edildi!" dedi.

●

Evet, Damat Paşa saraydan dönmüş, Baltalimanında kabinesini teşkil ile meşguldü. Acaba kimlerle gelecekti? Ortada bir liste vardı ki buna nazaran mutedil Hürriyet ve İtilâfçılarla geliyordu. Ama Ali Kemal Bey buna muarızdı; fırkacılara muarızdı. O başka şekil bir kabine istiyordu, bitaraf bir heyet... Nihayet onun istediği oldu ve Ferit Paşa Reşit, Fahrettin Beylerle operatör Cemil ve Kara Sait Paşaları peşine takmış, Babıâliye yeni şekilde dahil oldu.

●

3

Güzide muhalifler hakkında neler biliyor, neler düşünüyordum?

Yeni Sadrazam, yani eski Ferit Paşa henüz Babıâliye gelmemiş, hat okunmamış, nazırların isimleri malûm olmamıştı. Daha ben de yeni vükelâ kimlerdir bilmiyordum.

(Sabah) matbaasına uğradım; Ali Kemal Bey odasında idi, yanına çıktım; onun şöyle bir huyu vardı : Kendi fikrini tasvip etmiyenlere kafa tuttuğu gibi beğenilmiyeceğini anladığı işlerinden sonra da aksileşirdi. "Kabinede kimler var?" dedim. Fakat, galiba bu sözü biraz haşince söylemiş olacaktım ki : "Mirim, diye başladı, sen de mi o akıldasın? Fırkacıları gördük, geçen sefer berbat etmedikleri daire kalmadı. Tecrübesiz, görgüsüz, gösterişsiz adamlar. Ne giyinmeği bilirler, ne oturup kalkmayı, ne de yiyip içmeyi... Bu sefer vaziyet bildiğin gibi değil, çok ciddi... İş başında mühim, vakıf, şahsiyetli zevat lâzım, güzide muhalifler. Dahiliyeye Reşit Beyi getirdik, Nafiayı Operatör Cemil Paşa deruhte etti, Maarife de bizim Fahrettini koyduk, hangi Fahrettin mi? Canım bizim Sefir Fahrettin... Maliyeye mektep arkadaşlarımızdan Reşat Bey vardır, eski Bahriye muhasebecisi, tanımazsın, çok iyi adamdır, muhaliftir de, onu getireceğiz. Evvelâ müsteşar yapıp biraz sonra kabineye sokacağız. Adliyeye Ali Rüştü Efendi geldi, sarıklıdır ama bizim sarıklılara benzemez. Zaten Sait Mollayı da yanına vereceğiz, müsteşar olarak..."

●

Bu liste karşısında ağzım açık kalmıştı. Bereket devama vakit kalmadı, pencereye koştuk; Ferit Paşa yolun iki tarafını mutad hilâfı kaplayıp bekleşen bir cem-i gafir arasından otomobille geçip Babıâliye gitti. Ben de çıktım.

Reşit Bey tanıdığım sayılırdı; merhum Damat Salih Paşanın arkadaşı ve o münasebetle Kâmil Paşanın Dahiliye nazırı iken tavsiyesiyle Cemil Paşa beni Beyoğlu Belediyesi baş kitabetine tayin etmişti; o aralık ve daha evvelce de (Şehrah) gazetesinde rastgelir, konuşurduk.

●

Sefir Fahrettin Beye gelince kendisini ilk defa, Sinop menfamdan evvel, yani yedi yıl mukaddem bir gece Servet-i Fünun sahibi Ahmet İhsan Beyin Tünel pasajındaki evinde tanımıştım. Üç kişi dört, beş saat oturup tatlı hasbihaller etmiştik. Hoş, kibar bir zattı ve galiba o devirde Çetine sefiri idi, mezunen İstanbulda bulunuyordu. Mütarekeden sonra Ali Kemal merhumun odasında üç, beş kere görüştük, ama sudan sohbetler... Kendisinde vukuf, tecrübe, tavur itibariyle bir nezareti işgal edecek meziyetler mevcuttu. Ama benim bu üç ahbaba asıl şaştığım cihet şu idi : Ne oluyordu da durup durup birdenbire politika ateşine atılıyorlardı, hem de kiminle? Damat Ferit Paşa gibi birinci sadaretinde mahiyeti anlaşılmış vezirle... Ve minel garaib! Maliye nezaretine geçip aylarca Dahilye vekâleti de yapan Reşat Beyden sonra bahsedeceğim. Bence, şimdiden söyliyeyim, o, Ferit Paşa kabinelerinin en idareli bir nazırı olmuştu.

●

Her ne ise, işte bu zevat makamlarına geçtiler. Ben hâlâ evimde istirahatte idim; zira Sadrazam beni çağırıp da postaya tayin etmemişti; galiba etmiyeceklerdi... Hattâ bazı gazeteler fırkaya mensup olmaklığım itibariyle tayinimde hükûmetin mahzur gördüğünü bile yazmışlardı. Nihayet bir gün Damat Paşanın beni çağırdığını haber verdiler; gittim.

●

Hariciye dairesinde kabul etti; birinci devredeki faaliyetimi ve fasıla-i sadareti esnasında matbuattaki hizmetimi takdirden başladı ve bana Matbuat müdürlüğünü teklif etti. Zavallı Sadrazam... Matbuat müdürlüğünü, galiba, Posta Müdür umumiliğinden mevki itibariyle pek farklı görmüyordu. O zaman nezaketle kendisine izah ettim : Benim eski makamım, şu teklif ettiği memuriyetten çok yüksekti; tenzil-i makama tenezzül etmekliğim için de bir sebep yoktu; matbuat müdürü olarak değil, fakat matbuat erkânından bulunarak hükûmete hariçte hizmet etmekte devamım daha münasipti. Ferit Paşa mahçup, meyus oldu; itizar etti; maksadının Matbuat müdüriyetini mücerrep, faal bir ele tevdiden ibaret olduğunu söyliyerek derhal eski memuriyetime iadem için lâzımgeleni yapacağını da ilâve etti.

●

Fakat bir gün, iki gün, üç gün geçti, ses, seda yok. Nihayet Dahilye nazırı Reşit Beye uğradım, nezaret makamında Ali Kemal ve Fahrettin Beylerle beraberdi. Ahpapça konuşuldu; sonra Nazır Bey dedi ki : "Sizin tâyin emriniz gecikti, zira şimdiki müdür umumi Yusuf Razi Bey arkadaşımdır, kendisine bir türlü açamadım, fakat Sadrazam Paşa dün fazla sıkıştırdı, şimdi çağırttım, söyliyeceğim." dediği gibi de yaptı. Kâğıt o gün iradeye gitti, ertesi gün geldi; ben de altı ay evvel ayrılmış olduğum ve alışkını bulunduğum koltuğa tekrar geçtim.

●

Bu iş oluncaya kadar kabine beyannamesini ve fetvaları ısdar etmişti. Beyannamelere galiba Sadrazam Paşanın kalemi hiç karışmamıştı.

Yeni nazır bana dairemde bir tasfiye yapmaklığımı söylemişti; zaten benim de fikrim bu idi, derhal bir çırpıda yedi, sekiz müdür ve baş müdürün azlini yazdım. Başta Heyet-i Teftişiye Müdürü Rana Bey vardı. Zira bu zat bizim kabineye fikren muarız olduktan başka postadan infikâkim üzerine Memurin Müdüriyetine geçirilmiş ve evrak-ı resmiyeden birine benim, yani dairenin eski âmiri hakkında usulsüz bir derkenar yazmıştı. Memurun buna hakkı yoktu; politikaya karışmaz, politikacılık sokamazdı. O kâğıdı, daha o zamandan bana göstermişlerdi.

●

Tebrike odama geldiği zaman sordu :

— Bazı şayialar var, acaba doğru mudur?

— Ne gibi?

— Azlimiz hakkında...

— Ha, evet, doğrudur, şimdi kalem-i mahsusa söyliyeceğim, iradesini yazacaklar.

— Peki ama neden azlediliyorum?

— Siyaset yapan memurun böyle bir sual sormağa hakkı yoktur, siyasetçi memurlar siyasetin tahavvülüne tâbidirler.

— Doğru, pekâlâ... El sıkarak ayrıldık, kapıya kadar da teşyi ettim.

●

Selefim Yusuf Razi Bey hürmet ettiğim çok terbiyeli, halûk, âlim, medeni bir zattır. Ama postahanenin uhdesinden gelememiş, nüfuzunu bildirememiş, evraka gömülüp kalmış, kuvvet Rana, Kâmi ve Nazım Beylere inhisar etmişti. *(Devamı var)*

İsviçreye Mektup

İşte azizim, vefalı dostun, uzun süren seyahatinden döndü ve yine sana yazmıya başladı. Bu arada her halde havadissiz kalmamışsındır. Piyasadaki taklitlerim cesur ve atak yazılarında ve esprilerinde birbirlerile yarışırcasına sana yokluğumu hissettirmemişlerdir. Onların cesaretleri gençliklerinden geliyor. İnsan yaşlandıkca okuyucularını üzmeğe ve sinirlendirmeğe gönlü razı olmuyor.

Geldiğimin ertesi günü bizim sanat dostları cemiyetinin resmi küşadı yapıldı. Lokal pek şirin ve hakikaten zevkle döşenmiş. Bu işte herkesin biraz himmeti var amma arslan payı muhakkak ki Fikret Adilin.

Lokalin açıldığı Fikret Adil tarafından müjdelendikten sonra, söz alan Vedat Nedim, kutudan fırlayan yaylı bebek gibi sandalyenin üzerine sıçradı. Bizleri Cemiyete kayıt olmıya ve teberrua dâvet etti. Teberrua, san'at dostu olduğunu akşam öğrendiğim — ki bu benim için cidden bir sürprizdi — Halil Lütfiden başlanmak istendi.

Hazurun, hovardalıkta eşsiz dâvetliden beş yüz liralık bir teberru istiyordu. Üstad yerinde bir cömertlikle Cemiyete beş yüz lira değerinde bir hikâye hediye etti.

Bak kimler vardı, anlatayım: Asaf Halet Çelebi, Nigâri Çinle gelmişti. Çin güzelinin dudaklarında bir şarkı var: "Zut aux yeux du monde,,

Şehir tiyatrosunu gençlik temsil etmişlerdi. Nevin Akkaya yoluna serilen kalbleri çiğneyip geçmekde musir, masa masa dolaşıp azâ kaydetti.

Kleopatranın sahnede ölüp lokalde dirilmesiyle balkonda biri sarışın diğeri esmer iki delikanlı galiba hava almak ihtiyacını hissettiler.

Film Yıldızı Kibar Efe, müştak bir şairle beraberdi. Ressam Nurullah Berkin masasında güzel karısı, bir genç nişanlı çift, enteresan bir kayın valide, mahzun görünen bir civciv, egzotik bir güzelliğe sahip romancı bir bayan, ebedî genç ve sarışın bir teyze, san'atkâr fakat hesap işlerine aklı ermeyen bir terzi bayan.

Klüp reisi Tahsin Öz'ün masasındaki erkeklerin ekserisi kır saçlı, fakat genç kalbli. Fakat bu masada klübün siyanet Meleği, yeşil renkli şapkası ve harikûlâde güzel bijuları ile hemen göze çarpıyordu.

Orhan Ezine İstanbulun en cici kızı, yani karısı ile gelmişti. Gecenin serince bir genci mikrofondaki sesine hayran bir şiir okudu. Fakat sesine o kadar hayranki, susturabilene aşk olsun. Ah Said Faik! bu mutlaka senin işin, Karakurd'un yaptığı parazitler yetmiyormuş gibi bir de Ankara parazitini sararsın başımıza.

Daha bir çok enteresan tipler vardı amma, kâğıdım bitti canım. Enteresan bir şeyler olursa sana yine yazarım.

Fitne Fücur

Neuzübillah !

Bulgar mebuslar meclisindeki tek muhalif mebus da nihayet tevkif edildi ve evvelce hapishaneye tıkılan 8 muhalif mebusun da beklenildiği gibi idamına hükmolunurdu.

Yarabbi! bu ne hal, ne gidiş, ne faciadır!

Şu dünyaya bakınız: Fransada komünist kuvvetleri müsellâh hükûmet kuvvetlerine karşı koyarak harb etmek cesaretini gösteriyor da — Bırakınız komünist mebuslara ilişmek — bir amele başıya bile el uzatmak kimsenin hatırından geçmiyor; örfi idare bile kurulmuyor. Amerikalı Wallace'ın yüzünde sadece bir kaç çürük yumurta parçalanıyor..

Ah, demokrasi, sen ne büyük nimetsin!

Bir de Bulgaristanda tevkif edilen nazar boncuğu kabilinden tek muhalif mebusla idamına karar verilen 8 arkadaşını düşününüz. Halk hükûmeti imiş o! Neuzübillah!

Kaz, Hindi Olabilir mi?

Bayan hizmetçisini her zamanki tavukçusuna hindi almıya gönderir. Gelen hindi, zayıf, sıska bir şey.

Bayan öfkelenir:

— Bir daha senin gibi kazı hindi almaya gönderirsem iki olsun!

KIRPEDIKLERI

Ah Şu "Pon,, Kelin

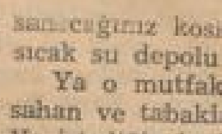

Biz yaştakilerin alışa bir şey de şu
mek kapıarı ve tabağa koz klerin azlığı.
Oyle bir bolluk devir miş bir imparto
de doğup büyüdük ki mut ne varsa, kap
azman, duha şeylerdi.
zor taşı aşure kazanlar
tencerel manın değme
sığmaz psileri, iki kişili
ğinde sa ır tahtaları, bir
sanacağınız koskocaman, aklı, altı gözlü,
sıcak su depolu mutfak o
Ya o mutfaktan taşına ların ağırlığı?
sahan ve tabakların ölçüs sapsız kitapsız
Ya istediğin kadar almak k hakkı, hürriy
Tam mânasiyle gözün ardı.
Lokantalarda, ahçı dü nda da porsiyon
doymacasına tutulurdu. B lip belediyenin,
yemeğine gram tayin ede akla gelir miyd
de!" der ahçı bir kepçe d uverirdi.
Bunları hatırlayışımın şudur : Son gü
layısiyle dışarıda yemek ye ok oluyor. Hem
da iktisat saikasiyle her s ntada...
Yarabbi! Porsiyon de ne olmuş öyle?
ay sonra!
Belki yeni nesil için ö konan tabaktak
tatlı bir porsiyondur; o, orsiyon; yani bi
mikdar sanır. Lâkin bizim anacak şeydir.
fi gelmemesi ayrı, peşinen üzü aç bırakma
doyurmamaktadır.
Meselâ geçen gün iyi kantada hem
nasılsa lezzeti güzel bir se koydular önü
Haydi, eti az tutulmuştu, se e aynı hasisliklı
Salçasını da bir kaç lokma meğe ancak sürt
saplanmıştı.
Dört, beş çatal atışta pir-ü-pâk oluve
yonlara uygun bir cins tab a icat edilmiş.
den "piyata" dediğimiz ne alıkla küçültülm
gibi görünüyor da aslında inimini boşluğu
Yemek tofluktan ibaret
ortasında eşkil
Geçen Beyoğlunun b
rinci sın lokantasında ya
nıma ra dostum İbrahi
Hoyi'nin ömürdü! Par
sığır eti itibariyle el ay
sından büyüktü; garn
türü bi rice konmuşt
Fiatı 250 s!
Hele istediğim "mu
telif çere yani ordövr taba
ğı? İçind gibi bir dil, za
dan ince mbon, kedi artı
kadar R tası ve - saydık
dört tan h zeytin vard
300 kuru
Pilâv onları da her
nıf lokan pirinç tane
satılan v ız Çinden kaça
gelen bir imişcesine - g
tikçe kü or; Kubbe ike
habbe ol

Şimdik ir por-
siyon pil âv se-
ven bu a n vak-
tile ancak mlıktı.
Yani öyle ki por-
siyonu ağında
dolaştırıp desine indirdi
ten sonra
— Pilâ nefis olmuş!
diyerek ciddi mâna
yemeğe b ak âdetti.
Lokanta n aç çıkıyoru
muhakkak aç, yarı tok b
le değil! allebici porsiyo
ları ise bizim boyd
bizim cüs insanlara ma
sus olarak ılmıyor. Gali
dörtte bir kadar küçük b
cins insan düşünülerek ö
çülmüş! yon" kelimesi
kabul ede bet bereket k
madı.
Tevekk ç bir lokantad
güler yüz ok gözle karn
doyurmuş aktan gelen b
memnuni çıkan adan
rastlanmı
Lokant kapısından
kanlar, ni öbür lokan
nın vitri kıyorlar.
Hay aç üler, hay!

KİRPİ

Bir Dil Kavgası

İki memur büroda kavga ediyorlar:

— Sen dünyada tanıdığım insanların en aptalısın.

O sırada müdür sessizce içeri girer.

— Sen de gördüklerimin en kafasızısın.

Müdür:

— Baylar, benim burada olduğumu unutuyorsunuz.

Devenin Aksi

Çocuk mektepten gelir:

— Anne, anne biliyormusun, deve sekiz gün hiç su içmeden çalışabilirmiş.

Anne içini çeker:

— Babanın tamamen aksi, bir gün çalışırsa sekiz gün içer!

— Aman ne güzel tesadüf! Beni hatırladınız mı? Sizinle çıplaklar kolonisinde tanışmıştık..

— Evet.. Fakat bilseniz böyle elbiseyle bulunmaktan ne kadar sıkılıyorum!

Bir Fransız Fantezisi

E V K A D I N I

Bazı ev kadınları vardır ki evleri derli toplu ve tertemiz kalsın diye kocalarının metresleri evinde bulunmasını tercih ederler.

Bir ev kadını ancak başkasının evinde olduğu zaman nazik ve sevimlidir.

Bir ev kadınının kocası işinden yorgun argın dönünce ayakkabılarını kapıda çıkarmağa, parkeyi kirletmemek için hesaplı yürüyerek doğru mutfağa girmeğe ve orada yemeğini yemeğe mecburdur. Asıl yemek odasının yüzünü ancak misafir çağrıldığı gün görür. Böyle bir kadının kocası kendisini hiçbir zaman kendi evinde hissetmez.

Bir ev kdını, muvaffak olmuş bir iş kadını, bir hizmetçidir.

Çirkin kadınlar evlerini güzel göstermeğe çalışırlar.

Bir ev kadını ile evli olmak fena değildir. Koca yalnızca sokağa çıkmak fırsatını bulur.

Kadın evden çıkmak istemedikçe erkek de eve girmek istemez.

Ev kadınının aşkta talii yoktur. Onu sevebilecek bir adam bulunsa da sonradn yan çizer. Zira kendi karısını aldatıyorum hissini duymaz.

Tam bir ev kadını evini o kadar sever ki kocasına evini sevmek imkânını vermez.

Ev kadınının ne teklif etseniz, dil pelesengi şudur:

— Biraz durun, işimi bitiremedim!

Ev kadını, evini kocasına tercih eden bir kadındır.

Ev kadını dul kalınca öbür kadınlardan daha az keder duyar.

Öyleleri vardır ki evlenmeyi daha ziyade bir süpürgeye sahip olmak için isterler; koca sahibi olmak ikinci derecede kalır.

Ev kdını, her şeyden ve zevkten önce yatak çarşafının kirlenmesi ihtimalini düşünen, aklı buna takılan kadındır.

SİYASÎ SÖZLER

1 — Tâcı toprak üstünde buldum ve kaldırdım.
İmparator Napoleon I. (1769 - 1811)

2 — İhtilâller asla geriye doğru gitmez.

3 — İhtilâllerin en fenası bir tâmir ve ıslâh şeklinde olanıdır.
Charles James Fox (1749 - 1806)

4 — Kıral hüküm sürer, fakat idare etmez.
Jan Zomoiski (1541 - 1605)

5 — Devamlı bir milli karakter yoktur, şartlara göre değişir. Büyük İskender Hindistanı süpürdü, şimdi de Türkler Yunanistanı süpürüyor.
Dr. Johson (1709 - 84)

6 — Mesut adam odur ki, memleketi tarafından kendisine iki defa teşekkür edilmiştir.
B. Disraeli (1804 - 81)

7 — Bütün bir millete karşı bir ithamname kaleme alma usulünü bilmiyorum.
E. Burke (1729 - 97)

8 — Nasihat vermesini sevmem, çünkü, o herhangi bir şart altında lüzumsuz bir mesuliyettir.
B. Disraeli (1804 - 81)

KIRP[İ]DIKLERI

Ah Şu "Pon„ Kelimesi...

Biz yaştakilerin alışan bir şey de şudur: Küçülen ye-
ek kapıları ve tabağa kon klerin azlığı.
Öyle bir bolluk devri niş bir impartorluk hududu için-
doğup büyüdük ki mut ne varsa, kap kaçak, hepsi iri

azman, duha şeyierdi. Mesela iki kişinin
zor taşı aşure kazanları, kazan yavrusu
tencere manın değme apartıman odasına
sığmaz psileri, iki kişilik karyola genişli-
ginde sa ir tahtaları, bir vapur işleteceğini
cağınız koskocaman, akli, altı gözlü, ayrıca fırınlı ve
ak su depolu mutfak o
Ya o mutfaktan taşına ların ağırlığı? Ya sofraya konan
an ve tabakların ölçüs sapsız kitapsız doldurulmuş hali?
istediğin kadar almak k hakkı, hürriyeti!
Tam mânasiyle gözü ardı.
Lokantalarda, ahçı dü nda da porsiyonlar hemen hemen
mscasına tutulurdu. Bi dip belediyenin, yenilecek lokanta
neğine gram tayin ede akla gelir miydi? "Bereketi için-
" der ahçı bir kepçe d uverirdi.
Bunları hatırlayışımın şudur: Son günlerde işlerim do-
siyle dışarıda yemek ye ok oluyor. Hem de merak ve biraz
iktisat saikasiyle her s ntada...
Yarabbi! Porsiyon de ne olmuş öyle? Ne olacak birkaç
sonra!
Belki yeni nesil için ö konan tabaktaki et, sebze, pilâv,
bir porsiyondur; o, bu orsiyon; yani bir adamın yiyeceği
dar sanır. Lâkin bizim anacak şeydir. Zira midemize kâ-
elmemesi ayrı, peşinen izü aç bırakmaktadır, gözümüzü
urmamaktadır.
Meselâ geçen gün iyi antada hem manzarası, hem de
lsa lezzeti güzel bir se t koydular önüme... Bakakaldım.
di, eti az tutulmuştu, s e aynı hasislikle âdeta tadımlıktı.
asını da bir kaç lokma neğe ancak sürtünecek kadar he-
anmıştı.
Dört, beş çatal atışta pir-ü-pâk oluverdi. Zaten porsi-
ara uygun bir cins tab a icat edilmiş. Bildiğimiz ve eski-
"piyata" dediğimiz ne alıkla küçültülmüşü... Yani büyük
görünüyor da aslında inimini boşluğun
Yemek sofluktan ibaret
ortasında eşkil ...yor.
Geçen Beyoğlunun bi-
rinci sın lokantasında ya-
nıma ra dostum İbrahim
Hoyi'nin ömürdü! Pane
sığır eti itibariyle el aya-
sından büyüktü; garni-
türü bil rice konmuştu.
Fiatı 25
Hele istediğim "muh-
telif çere yani ordövr taba-
gı? İçind gibi bir dil, zar-
dan ince mbon, kedi artığı
kadar Rı tası ve - saydık -
dört tan h zeytin vardı.
300 kuru
Pilâv onları da her sı-
nıf lokan pirinç tane ile
satılan v uz Çinden kaçak
gelen bir imişcesine - git-
tikçe kü or; Kubbe iken
habbe ol
Şimdik r por-
siyon pil lâv se-
ven bu ah in vak-
tile ancak mlıktı.
Yani öyle ki por-
siyonu ağında
dolaştırıp desine indirdik-
ten sonra
— Pilâ nefis olmuş!
diyerek ciddi mânada
yemeğe b ak âdetti.
Lokanta n aç çıkıyoruz,
muhakkak n aç, yarı tok bi-
le değil! allebici porsiyon-
ları ise siz bizim boyda,
bizim cüs insanlara mah-
sus olarak ılmıyor. Galiba
dörtte bir kadar küçük bir
cins insan düşünülerek öl-
çülmüş! siyon" kelimesini
kabul ede bet bereket kal-
madı.
Tevekk e bir lokantadan
güler yüz ok gözle karnını
doyurmuş aktan gelen bir
memnuniy çıkan adama
rastlanmı
Lokanta kapısından çı-
kanlar, ş ni öbür lokanta-
nın vitrin kiyorlar.
Hay aç ler, hay!

KİRPİ

...er-
...rı-
...cih

...vinde oldu-

...rgun argın
...aga, parke-
doğru mut-
...ge mecbur-
...cak misafir
...ın kocası
...issetmez.
... iş kadını,

...ermeğe ça-

... değildir.
...ı bulur.
... erkek de

...nu sevebi-
...an çizer.
...i duymaz.
... sever ki
...mez.
... pelesengi

...!
... eden bir

...ardan daha

... ziyade bir
...ca sahibi

... zevkten
...enmesi ih-
...a takılan

Bir dokun...

Şeker Mes'uliyeti

Büyük Millet Meclisinin C.H.P. grupu toplantıları hararetli tartışmalarla açıldı. İlk günü partili milletvekilleri şekerden, basmadan, otomobilden bahsederek hükümete hücumlarda bulundular.

Gazetelerde okuduğumuza göre, şeker zammı hakkındaki sual takrirlerine cevap veren Ekonomi Bakanı, bu zammın mesuliyetini şahsen kendisi taşımadığını, bu mesuliyetin kabineye raci olduğunu, bilhassa kendisinin bir Bakan olarak kabinenin mesuliyetine iştirak ettiğini söylemiş.

Doğrusu, bundan daha mükemmel, bundan daha iknakâr bir cevap tasavvur olunamaz! Öyle ya, bir tek Bakanın omuzlarına yüklenirse şeker zammının mesuliyeti elbette ağır olur. Fakat bu mesuliyet, Başbakan ve yardımcısı da dahil olmak üzere kabinenin on altı azası arasında taksim edilince minimini zerrecikler halinde parçalanıp dağılır, kayboluverir. Mesuliyet bu suretle ortadan kalkınca bu mevzu üzerinde kimsenin söz söylemeğe de hakkı kalmaz tabii!

Politika konuşması büyük bir marifettir, her kula nasip olmaz; fakat bir de nasibini buldu mu, karşısında ağızlar kapanır, boyunlar eğilir. İşte, görüyorsunuz ya, sayın Ekonomi Bakanımızın pişkin bir politikacı ağzı ile söylediği vecize halindeki sözler karşısında hepimiz nasıl susuverdik!

Şimdi burada bir sual hatıra gelebilir. Meselâ: "Ekonomi Bakanı şeker zammından bir mesuliyet doğacağını biliyormuş da ne diye kabinede bu mesuliyete kendisi de iştirak etmiş?" diyeceklere, Bay Bakan namına biz cevap verelim: Bu bir hatır, gönül meselesidir. Ekonomi Bakanımız, şeker zammı gibi basit, alelâde bir şey için kabinedeki arkadaşlarının gönlünü kıramazdı ya, a efendim! Mesuliyeti elbirliğiyle parçalayıp yok ettiler işte!

OTOMOBİL MESELESİ

Yine bu grup toplantısında bir milletvekili şeker zammına ve köylülere dağıtılan yarımşar metre basmaya temas ederek bu kadarcık basma ile bir entari bile yapılamıyacağını söyledikten sonra Ekonomi Bakanının yeni otomobilini dile dolamış, herkesten evvel ekonomi yapması lâzımgelen bir Bakanın 20 bin liraya lüks bir makam otomobili almasını tenkit etmiş.

Bize kalırsa bu tenkit hiç de yerinde değil. Ekonomi Bakanımız kendine düşen vazifeyi fazlasiyle yaptı. İşte, fiata zam yapmak suretiyle şeker sarfiyatını azalttı, bütün halkı şeker tasarrufuna alıştırdı. Köy halkının basma istihkakını yarım metreye indirdi, bu sayede köylülerimizi giyim kuşam israfından kurtardı. Bundan daha mükemmel ekonomi olur mu?

Eh, şimdi elinizi vicdanınıza koyunuz da söyleyiniz baklım; bu kadar muazzam ekonomik işler başaran bir Bakana yirmi bin liralık otomobil çok görülür mü, a dostlar?

Cemal Refik

— Affedersin, kuyruğunu bu tarafta zannettim!
"İtalyan karikatürü"

(ESKİ NEVALAR) dan:

NE OLDU?

Sohbette safa kalmadı, yarana ne oldu?
Cem bezmi melâmetzede, rindana ne oldu?
Dilberleri teşhis edemez oldu gönüller,
Can almada, can vermede canâna ne oldu?
Fırlatmada daim garaz-u kin-ü sefalet,
Sarhoş mu, delirmiş mi, ne? Devrana ne oldu?
Baştan başa dünya tutuşup külhana döndü,
Bir katrası yok... Rahmet-i Rahmana ne oldu?

İLOĞLU

ŞARKI:

ARZU

— Ertuğrul Şevket'e —

Deli gönlün deli arzusu budur; arzu bu ya;
Gece tenhada o ahuyu düşürmek pusuya!
Kamerin sarhoş olup düştüşü bir anda suya,
Gece tenhada o ahuyu düşürmek pusuya!

Necdet ATILGAN

Çocuk Esirgeme Kurumu Başkanı radyoda hukûmeti tenkit etti:

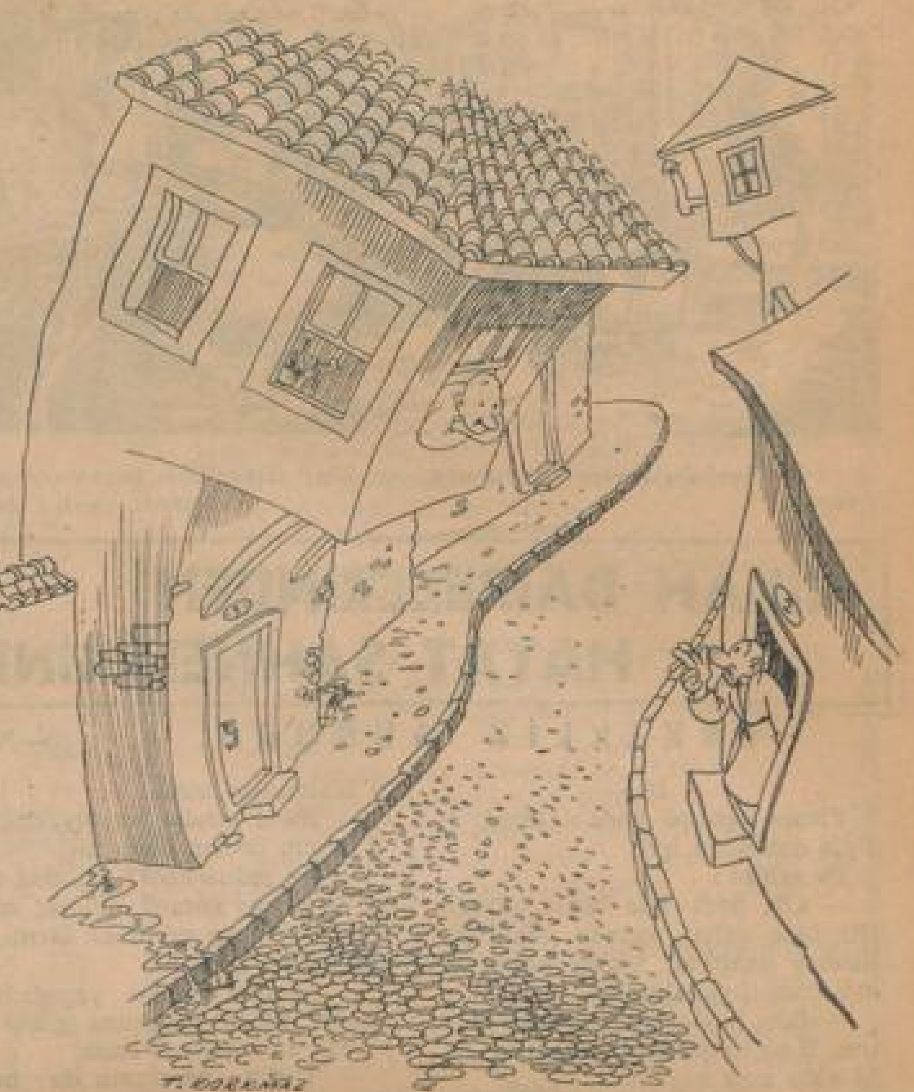

— Hu, komşu! Senede bakımsızlıktan 400 bin çocuk ölüyormuş, bizde Çocuk Esirgeme Kurumu yok mu?
— Var ama, onu esirgeyecek hükûmet yok!

Ne Oldu, Bize? Dinamit ve Tahrip Bombalarına Başladık!

Gazetelerin aynı günkü nüshasında iki korkunç haber: Ermenekte bir evi intikam maksadiyle ve tahrip bombasiyle uçurmuşlar; bir adam, karısı ve gelini ölmüş. Adanada da yine intikam almak için bir evi dinamitle parçalamışlar. Bereket, mucize kabilinden insanca zayiat olmamış.

Tabanca, tüfenk, kama derken işi azıta azıta dinamite ve tahrip bombasına kadar götürmeğe başladık. Ne oldu bize? Baba, kızını vermedi diye bir eve dinamit koymak, bütün aileyi - sevgili de dahil - havaya uçurmak nasıl, nereden akla gelir, vicdana sığar?

Adi suçlar hakkında af kanunu teklif edenler işi bir de bu noktadan düşünsünler.

Havale Ödeyemiyen Merkez Postanesi

İstanbul merkez postanesi de Belediye su işleri müdürlüğüne dönmüş. Zaman zaman onun musluklarından nasıl su akmıyorsa, merkez postanesi de telgraf ve posta havalelerini ödeyecek para bulamıyor, alacaklıları iki gündür geri çeviriyormuş.

İleri bir çok sebepler sürülüyor, amma, hiçbiri tatminkâr değil, ve zaten olamaz da... Mesele mekanizmanın aksamağa başladığını bu idarenin de bozulmağa yüz tuttuğunu — Maalesef — göstermektedir.

Koca bir merkez postanesi ve ödenmiyen havaleler.. Yarabbi ne oldu bize? Öyle bir tavuğa döndük ki, hangi yumurtanın üzerine otursak cılk çıkıyor!

Matmazeller için Marshal plânı

— Sevinin kızlar, Avrupaya on bin Amerikalı tayyareci geliyormuş!

"Marco Aurelio" dan

NİKÂH DAİRELERİNDEN HAYAT SAHNELERİNE

ERKEKLİK GURURU 30—XXV

— 19 —

Firdes üçüncü kadehi kendi eliyle doldurup içti.

Ev sahibi:

— Oh, dedi. İşte böyle olmalı. Bir tane daha içersen gönlündü üzüntü namiyle birşey kalmıyacak, rahatlıyacaksın.

— Ben böyle şey hiç içmemiştim. Sinirlerim biraz rahatlar gibi oldu ama başımda bir ağırlık var. Uykum geliyor.

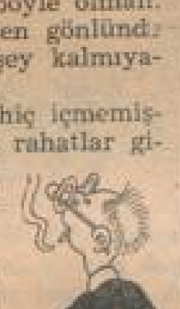

— Merak etme, ilk defa öyle olur, fakat biraz sonra açılırsın. Dur, şimdi ben senin uykunu dağıtırım.

Bir şişe de bira getirdi, Firdesin ağız açmasına vakit bırakmadan bardakları doldurdu:

— Haydi bakalım soğuk soğuk iç şunu.

— Affedersiniz, onu içemiyeceğim, teyzeciğim.

— Bunda ne var ki a yavrum? Likör hararet verdiği için uyku bastı. Üzerine soğuk birayı içince hiç bir şeyin kalmaz.

— Gözlerim de kararır gibi oluyor. Sarhoşluk dedikleri şey bu mu yoksa?

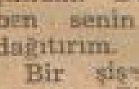

— Ne münasebet, yavrucuğum? Sarhoş edecek şeyleri içirir miyim ben sana? Haydi bakalım, biranın köpüğü kesilmeden içiver.

Firdes birayı içerken ev sahibi radyoyu açtı. Alafıranga bir parça çalınıyordu. Teyze hanım bira bardağını yarıladıktan sonra koltuğa gömüldü, bacak bacak üstüne attı:

— Hayat budur işte, hanım kızım. Senin talihin güzel bir müzik parçası da rastladı.

— Ben alafırangadan hiç anlamam, teyzeciğim.

— Merak etme, ona da alışacaksın. Bir defa kulakların alışınca pek hoşuna gider. Senin gibi genç, güzel kadınlar modern hayata yakışırlar. Dans biliyor musun?

Firdes cevap vermedi. Hanım teyze gülümsiyerek:

— Onu da öğrenirsin yavrucuğum. Asrî hayatta her şeyi bilmek lâzım.

— Asrî hayatla benim ne alâkam var? Bunun için çok para lâzım.

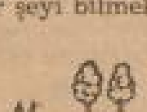

Şimdi Sabri de hapishanede kimbilir ne kadar ceza giyecek? O hapishaneden çıkıncaya kadar ben...

— Kuzum, Allahaşkına şu Sabri lâkırdısını bırak.

— Nasıl bırakayım teyzeciğim? O benim kocam değil mi?

— Ne münasebet? Bundan sonra o senin kocan olamaz artık. Hırsız heriften ayrılman lâzım, diyorum ya.

— Ayrılıp da ne yapacağım? Tekrar tütün deposuna gidip çalışmak ağır geliyor bana.

— Tütün deposunu da nereden çıkardın, a kızım? Sen öyle yerlerde çalışacak kadın mısın? Bunları aklından çıkar. Ben seni saadete kavuşturacağım.

Haydi bakalım, biranın arasında bir likör daha içiver.

Firdes itiraz etmiyor, içki hoşuna gidiyordu. Dördüncü likör kadehini de bir yudumda içti. Ev sahibi kendi eliyle bir fundan daha ikram etti:

— Afiyet olsun hanım kızım. Sen tam bir salon hanımı olacaksın. Pek de istidadın var. Bizim zengin ahpaplar arasında bekârlar da var. İnşallah onlardan biri ile evlenirsin, lüks bir apartıman, şık bir otomobilin olur. İstediğin gibi giyinip kuşanırsın, gezip tozarsın.

Kadının sözleri Firdese ninni gibi geliyor, kapakları ağırlaşan göz bebekleri puslanıyor, ince bir tül perdenin ardında silik gölgeler görür gibi oluyor. Apartıman, otombil, radyolu, danslı salonlar...

Ce. Re.

(Devamı var)

Tarihi fıkralar:

EN FASİH YAZI

Üç lord, içlerinden hangisinin İngilizceyi daha fasih surette yazacağı iddiasına girişirler ve mecliste hazır bulunan Dryden adındaki maruf zatı hakem olarak seçerler.

Lordlar ayrı ayrı masaların başına geçip birbirlerine göstermeden yazdıkları yazıyı hakeme verirler. Dryden üçünü de dikkatle okur, Lordlardan birine der ki:

— Sizinki pek güzel... Arkadaşlarınızın ki de ondan aşağı değil. Lâkin bana göre en fasih ve tesirlisi Lord Dorset taarfından yazılanıdır. Okuyayım, siz de görürsünüz.

Ve şu cümleleri okur:

"İmza tarihinden bir ay hitamında Dryden'e veya emir ve havalesine 500 İngiliz lirası tediyesini kabul ederim. İmza: Lord Dorset"

Obür iki Lord Dryden'e hak verirler.

İnanılmıyacak Garip Şeyler

Hayat böyledir:

Bir dakikada 68 kişi ölüyor. Günde 97.920 kişi ölüyor. Ve bir senede ölüm adedi şudur: 35.740.800

İngiltere kıralı ve İngilizce:

İngiltere kıralı 1. ci George bir kelime İngilizce konuşmamıştır.

Namlu ve kurşun:

Hindistanın Chaetodon isimli gagalı balığı uzun ağzını, haseratı ve böcekleri vurmakta, bir tüfek gibi kullanılmaktadır. Bu tüfeğin attığı kurşunlar ise su damlalarıdır.

Takdim Edilen Kafalar

Halife Mervan oğlu Abdülmelik, (Kûfe) şehrindeki sarayında divan kurup otururken önüne Zübeyr oğlu Misab'ın kafasını getiriyorlar.

Meclistekilerden biri mânalı manalı gülümsüyor ve Halife bu yersiz tebessümün sebebini sorunca diyor ki:

"Ben yine bu sarayda ve bu salonda idim; sizin makamınızda da Yezid oturmaktaydı; önüne İmam Hüseyin'in kesilmiş başını koydular. Aradan bir müddet geçti; aynı makamda oturan bu sefer Muhtar İbn Ubeyde idi ve karşısına konan kafa da İmam Hüseyin'in katili İbn Ziyad'ın ki idi. Bir başka defa da vine burada bulunduğum sırada Misab makamınızı işgal ediyordu; ona da Muhtarın kellesini getirdiler. İşte şimdi de Misab'ın kafasını size takdim ettiler!„

Zehirli İğneler

İstilâ altındaki Fransızlar oradaki yerli idareye karşı hoşnutsuzluklarını göstermek için — Fransız halkının ince zekâsını belirten — kaçamaklı, fakat ustalıklı yollar bulmuşlardı. Meselâ mağaza virinlerine iş başında bulunanların fotoğraflarını koymak emri icabı imiş; bir dükkân Amiral Darlan'ın resmi altına "satılmış„ etiketini iliştirmiş; sonra yaşlı mareşal Petain'in fotoğrafında şu yazı varmış: "tükenmiştir!„

Bir gazete ise âdet etmiş Laval'in resmini daima birinci sayfanın beşinci sütunu başına koyarmış. Fransızcada "sütun" kelimesinin bizdeki "kol„ yerine kullanıldığını bilenler bu suretle o adamın beşinci kolun başında bulunduğunu [illegible] edildiğini anlarlar.

Daha Güzeli Dururken

Voltaire'in çok yakından tanıdığı içli dışlı bir dostu, — her halde hatırından çıkamamış olacak ki — çok çirkin bir kızı yanına almış, meşhurların bulunduğu bir toplantıya getirmişti. Adam, önüne gelene genç kızı "yeğenim!" diye takdim ediyordu. Bir aralık Volter dostuna yaklaştı, kulağına fısıldadı:

— Mademki yeğenini kendin intihap edebiliyorsun, öyleyse neden daha güzel bir yeğen seçmedin?!

— Ne duruyorsun garson? Paranın üstünü versene!

"Ecnebi karikatürü"

Az Gittin, Uz Gittin...

Bileti, ana rahmine
Düşünce verecekler;
Hayata gözlerini açtığın gün

Başlayacak yolculuk...
Böylece gideceksin
Bilmediğin yollara.

Bu yollar sarp, bu yollar düz.
Ve çalışacaksın gece gündüz
Yaşamak için...

Seveceksin bir kadını
Sadakatından emin olmadan.

Alkışlayacaksın insanları,
Senden kuvvetli oldukları zaman...

Sonra bir ses duyacaksın:
"— Son istasyon!„

Ve.... toplayacaklar biletleri..

RECEP BİLGİNER

BİR PERDELİK PİYES

KAVGAYA HAZIRLIK

Tek şahıs : Nermin

Küçük, zarif, sevimli bir salon, eşyalar yepyeni, duvarda büyük bir saat. Sahnenin sonunda sağda kapı. Herşey yerli yerinde ve zevkle döşenmiş.

Perde açılınca, Nermin gayet güzel giyinmiş, ikide bir saate bakarak sinirli sinirli enine boyuna dolaşıyor.

Kendi kendine

Saat beşi on geçiyor! *(Tane tane söyler.)* Beşi on!! Yok canım, beşi dokuz! Sadece beşi dokuz! *(oturur.)* Bekliyelim! *(Birdenbire kalkar.)* İşte geldi! *(kapıya doğru kulak kabartır.)* Hayır! o değil!

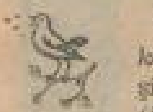

Rüzgâr. *(Saate bakar.)* Bu sefer tam beşi on.. Hattâ beşi onbir. *(içini çeker.)* Nasıl da vakit geçiyor! *(Tekrar dinler, üzüntülü.)* Yine rüzgâr! Aman bu rüzgâr da. *(Bir dakika durur.)* Beşi on üç! On üç dakika, gecikti... On üç! Bekleyince ne kadar da uzun geliyor!

Yalvaran bir sesle, kapıya doğru

Gelsene! Şefikciğim artık gelsene! *(Seyircilre döner.)* İsmi Şefik. *(Biraz durur.)* Kimin mi? Tabii kocamın, kocacığımın. Bu saatte ondan başka kimi bekleyebilirim ki? *(Saate bakar.)* Beşi on yedi! *(Seyircilere.)* Siz onu tanımıyorsunuz, değil mi? *(Canlı canlı.)* Tarif edeyim... Uzun boylu, [illegible], meselâ Errol Flayn'e benzer, biraz da Tyrone Power'e, daha doğrusu ikisine de hattâ, daha mânalı daha da hoş...

Gözünüzün önüne geldi mi? *(Saate bakar)* Beşi yirmi iki geçiyor.

Bir yaz ona plâjda rastgeldim... Saatim yere kumların arasına düşmüştü, ararken birdenbire parmağımı bir şeyin sıktığını hissettim; yengeç sanarak, hafifce haykırıp birden ayağa kalktım, karşımda bir genç duruyordu...

Demin tarif ettiğim gibi, atlet vücudü güneşten yanmış, tunçlaşmış, etraf da oldukça tenhaydı. Ben biraz kızardım. *(Heyecanlanarak.)* Hayatta bazan ne tatlı dakikalar oluyor! *(Sesini değiştirerek.)*

— Affedersiniz, güneş gözlüğümü ararken yanlışlıkla elinizi tutup sıkmışım.

Ben biraz daha kızardım, ama inanmadım.

— Ben de elimi sıkanı yengeç zannettimdi, ismim Nermindir. Orada ismimi söylemenin mânasızlığını anlıyarak gülmekten başka çare bulamadım.

O da güldü.

— Benimki de Şefik.

Birbirimizden istemiyerek ayrıldık. Tabii sonunu tahmin etmişsinizdir.

Geçen ay gazinoda düğünümüz oldu. Ben salona girince bütün dâvetlilerin beğenerek baktığını gördüm. Elbisem pek güzeldi, bana da çok yakışmıştı. Şefik hesabına sevindim... Şefik'in ayakkapları biraz sıkıyordu. Tekrar ediyorum hayatta bazı çok tatlı dakikalar oluyor.. *(Saate bakar.)* Beşi otuz üç. *(Düşünceli.)* Tam bir ay oldu! Birbirimizi hâlâ seviyoruz, istediklerimi daima yapıyor. Yalnızken bana "Neri" der; ben de ona "Şefiko" Böylesi daha hoş oluyor, daha *(Heyecanlı.)* Hâlâ gelmemesi acaip...

Evlendiğimizdenberi daha hiç gecikmemişti, saat tam beşte gelir. Acaba bugün neden... *(Gidip gelerek.)* merak etmeye başladım..*(Seyircilere.)* Nasıl?... Neden geciksin? Zaten bürosunda çok iş yokki, her gün dört buçukta çıkar, beşte buradadır. Zaten müdür büroya ayda bir uğrar, o da sonunda, daha bugün ayın 13 ü. Gördünüz mü? Hiç sebep yok, zaten ben de bulamıyorum ki.

Kendi kendine

Büyükdereye gideceğimizi bilmese hadi neyse. Ama biliyor. *(Elbisesini seyircilere gösterir.)* Hattâ bu yeni robu giyeceğimi de.. Bana yakışıyor, değil mi? Biraz bolca ama... Her halde beklediğimi bilir... Koltukları bol... *(Saate bakarak)* Aman bu saat de, durmadan koşuyor.

Acaba durdursam mı? Hayır ne çıkar? *(Birden kanepeden mantosunu alır.)* Artık bekliyemem, gidip...

Kapıya doğru yürür, durup dinler.

Hah işte geldi!.. Hayır!... Otobüs. Otobüs mü? *(Yüzünü ellerile kapar.)* Evet çiğnendi, parça parça oldu. Şimdi haber getirirler. *(Deli gibi kapıya koşar.)* Olamaz durun!.. *(Kapının yanındaki iskemleye düşer.)* Deli miyim ben, hiç olur mu? Peki başka, belki bir arkadaşına rasgeldi, ondan gecikti. O da olmaz, hah şimdi anladım!.. Artık beni eskisi kadar sevmiyor da ondan.. Keşke evvel aklıma gelseydi, bu kadar üzülmezdim! Alacağı olsun, ben ona gösteririm! Eski kadınlar gibi ses çıkarmam mı sanıyor; bakalım, görüşürüz, yahut da ayrılalım! Ben de boşu boşuna üzülüyordum. *(Ayağını yere vurur.)* Aptal kız! *(Kapıyı dinler)* Hah geldi... Yok canım!...

(Sonu gelecek sayıda)

Adapte eden: *Fatma KARAY*

(Rodin) in meşhur heykeli önünde

— Neden böyle çıplak ve düşünceli ?
— Hükümete vergilerini ödemiş olacak !

"Ecnebi karikatürü"

Cezanın Çekilişi

Meşhur komedi artisti Beckmann, tanınmış tiyatro muharrirlerinden Fraenkel'i katiyen sevmezdi. Bir gün sahnede onun taklidini yaptı ve muharriri yerin dibine batırdı.

Fena halde kızan muharrir, artisti dâva etti. Mahkeme sonunda Beckmann, muharririn evinde ve dâvetliler huzurunda af dilemeğe mahkûm edildi.

Af dileyeceği gün, Fraenkel'in evi dâvetlilerle dolmuştu. Tâyin edilen saat gelir gelmez, kapı arandı ve meşhur komedi artistinin başı içeri uzandı, sordu:

— Efendim, Maier burada mı oturuyor?

Fraenkel âzametle cevap verdi:

— Hayır.. O, yukarıdaki katta oturuyor.

Artist başını dışarı çekerken tebessüm ederek ve yüksek sesle şu kelimeleri söyledi:

— Ah! affınızı dilerim!.

Büyük Frederic ve Heykeltıraşı

Maaşını muntazaman almakla beraber yapacak hiçbir işi olmadığı için vazifesinden affını isteyen heykeltıraş Tassard'a büyük Frederic dedi ki:

— Behemahal iş lâzımsa benim kabrimi yapmağa başlayınız.

— Bu iş en aşağı on sene sürer.

— Acelesi yok. Ben size yirmi sene veriyorum!

— Bak, eteği gibi âşıkını da uzun seçmiş!

"Ecnebi karikatürü"

O N U D A F I R L A T T I L A R!

İdrofil pamuklar birdenbire 600 kuruşa fırlamış. Sebebi : Şehrimizde bulunan 4 fabrikanın aralarında tekrar uyuşması.

Bazı kimselerin beğenmedikleri eski Sağlık Bakanı Behçet Uz, o uyuşmalara, fiat artışlarına ve kalite düşüklüklerine karşı mücadeleye girişmiş, halkın menfaatini korumağa muvaffak olmuştur.

Şimdiki Bakanın da kayıtsız kalmıyarak meseleye hemen el koyacağını ve fabrikaları yola getireceğini ümit etmekteyiz. Zira idrofil pamuk, umumi ihtiyaçlardandır, lüks eşya değildir, bütün vatandaşları, bilhassa devlet müesseselerini yakından alâkadar eder; herkesin kesesine dokunur.

Şayet doğru malûmat almak isterse selefi Behçet Uz'a sorsun. O iyisini bilir, dalaverenin içyüzünü halefine anlatır.

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük değildir

AYDEDE

SIYASÎ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

Aşağıdaki Fıkralar, Reader's Digest'in Kasım 948 Sayısından Tercüme Edildi

Keskin diliyle tanınmış olan Lady Nancy Astor, bir gün Churchill'e kızmıştı: "Winston! dedi, eğer benim kocam olsaydın kahvene zehir koyardım!,,

Churchill, "Nancy, diye cevap verdi, eğer kocan olsaydım o kahveyi içerdim!,,

●

Koca, karısına: "Akrabalarınıza dair bir şey söyliyeceğim: Kayınvalidenizi benimkinden daha çok seviyorum!,,

●

Sinemadan çıkarken karısı, kocasına: "Film, tabakları evde yıkanmamış bir yığın halinde bırakmana hakikaten değmezmiş!,,

●

Cicero, arkadaşına ağlayarak gelen ve karısının kendisini bahçelerindeki incir ağacına astığını söyliyen bir adamdan bahsediyordu. Arkadaşı şöyle cevap vermiş: "Acaba bahçeme dikmek üzere ayni ağaçan bir kök alabilir miyim?,,

Organizasyon

"İci Paris" den

Tehlikeyi Bütün Gazeteler İlân Etti! Çiklet çiğniyerek her türlü hastalığa yakalanabilirsiniz. Bu çirkin iptilâdan kendinizi koruyun!

SEN - BEN

KULLANINIZ!

O, sizi hastalıktan korur, saygı hissinize tercüman olur. Sağlık Bakanlığınca incelenmiş, yeni bir keşiftir. 15 adetlik paketi 25 kuruş. Telefon: ...3053

Kişi Noksanını Bilmek Gibi...

Müşahitlerin raporuna göre Filistin savaşını yahudiler kazanmış; şimdi onlar bütün Filistini kontrol etmek imkânına malik bulunyorlarmış. Kısacası Arap devletleri bu savaşta beklenilen kudreti gösterememişler.

Bizim de gördüğümüz budur. Lâfa gelince gırla! Hilâfet ilân etmekten tutunuz şimal komşuları ve eski metbuları aleyhine atıp tutmağa kadar kulağımıza ne sadalar aksedip duruyordu. Yıllardanberi!

Kişi noksanını bilmek gibi irfan olmaz.

Noksanını bilmek de yetmez, bu noksanı izale de lâzımmıdır. İşin doğrusu bu!

Hesap Dersinde

— Ahmet, eğer babanın bakkala 148, kasaba 65 lira borcu olsa kaç para vermesi lâzım gelir?

— Hiç, başka mahallede ev buluncaya kadar, arka sokaklardan eve gidip gelmesi.

f.

AMPULU

Gözlerinizin dostudur.

Sahibi: F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Cemal Refik Delibaş
İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul
Dizildiği yer:
Murat KERMAN Mürettiphanesi
Basıldığı yer: TAN Matbaası

Şukadarcık
Kolynos diş macunu
ferahlandırıcı, temizleyici

KÖPÜK

vermeğe kâfidir

TÜRKİYE MÜMESSİLİ
Şark Merkez Ecza Deposu
İstanbul

TÜRKİYENİN

En Büyük Kadın Gazetesi

HANIMELİ

11 inci Kasım Sayısı Çıktı

Bu sayının içindeki yazılardan bazıları:

★ — Cumhuriyetimiz 26 ıncı yılına basarken kadınlarımızın fikirleri.
★ — Atatürk kadınlarımız hakkında neler düşündü?
★ — Kadın işe giderken süslenmeli midir?
★ — Kış modası, kış jimnastikleri, yün ve elişleri örnekleri
★ — Bebekleri üşütmeyiniz! Bebeklerin kışlık patik ve eldivenleri
★ — Evlenmek ister misiniz? Vereceğimiz on öğüdü yapınız.
★ — Balo mevsimi başlarken: Geceleri süreceğiniz kokular. Bu kokuların tuvaletinizle uygunluğu
★ — Çarşıdaki alışverişinizde nelere dikkat etmelisiniz?
★ — El yazınızı ve fotoğrafınızı bize gönderiniz size kim olduğunuzu bildirelim!
★ — Kocanızın eski caketinden oğlunuza yeni pardesü nasıl yaparsınız?
★ — Biçki, dikiş, çiçek dersleri, örgü ve iğne işleri. Hikâye, roman, meraklı dünya haberleri, şiir, fıkra, eğlence, renkli ve resimli.

40 Sahife 50 kuruş

İstanbul TAN matbaası